

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 1.7.2011
COM(2011) 422 definitief

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

Gevolg gegeven aan Besluit 2010/320/EU van de Raad gericht tot Griekenland met het oog op de versterking en verdieping van het begrotingstoezicht en tot aanmaning van Griekenland om maatregelen te treffen om het tekort te verminderen in de mate die nodig wordt geacht om de buitensporigtekortsituatie te verhelpen

(juni 2011)

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

Gevolg gegeven aan Besluit 2010/320/EU van de Raad gericht tot Griekenland met het oog op de versterking en verdieping van het begrotingstoezicht en tot aanmaning van Griekenland om maatregelen te treffen om het tekort te verminderen in de mate die nodig wordt geacht om de buitensporigtekortsituatie te verhelpen

(juni 2011)

1. INLEIDING

In deze driemaandelijke mededeling worden de maatregelen beoordeeld die Griekenland heeft genomen en gepland om zich naar Besluit 2010/320/EU van de Raad¹ te voegen. De tot eind 2010 ondernomen actie is beoordeeld in de mededeling van 24 februari 2011². De mededeling levert, samen met een in overleg met de Europese Centrale Bank (ECB) opgesteld begeleidend verslag van de diensten van de Commissie³, ook een bijdrage aan de evaluatie van de inachtneming van het memorandum voor het economische en financiële beleid (MEFP) en het memorandum van overeenstemming (MoU)⁴ in de context van de leningsovereenkomst tussen Griekenland en andere lidstaten van het eurogebied.

Onderstaande beoordeling is gebaseerd op het door Griekenland bij de Raad en de Commissie ingediende verslag⁵ en op het controlebezoek dat ambtenaren van de Europese Commissie samen met ambtenaren van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de ECB aan het land hebben gebracht in de context van het economische aanpassingsprogramma dat wordt gefinancierd met behulp van bilaterale leningen van de lidstaten van het eurogebied en een stand-by-overeenkomst van het IMF.

2. BESLUIT VAN DE RAAD VAN 10 MEI 2010

Op 10 mei 2010 heeft de Raad op grond van artikel 126, lid 9, en artikel 136 VWEU zijn goedkeuring gehecht aan Besluit 2010/320/EU gericht tot Griekenland met het oog op de versterking en verdieping van het begrotingstoezicht en tot aanmaning van Griekenland om maatregelen te treffen om het tekort te verminderen in de mate die nodig wordt geacht om de buitensporigtekortsituatie uiterlijk in 2014 te verhelpen.

---

¹ PB L 145 van 11.6.2010, blz. 6.

² COM(2011) 85 definitief.

³ "The Economic Adjustment Programme for Greece – Fourth Review", *European Economy–Occasional Paper* (2011). Zie genoemd document voor een diepgaandere beoordeling van de ontwikkelingen op macro-economisch, financieel en budgettair gebied en op het gebied van de structurele hervormingen.

⁴ "Memorandum of Economic and Financial Policies" en "Memorandum of Understanding of Specific Economic Policy Conditionality" van 3 mei, geactualiseerd op 23 februari 2011.

⁵ *The Economic Adjustment Programme for Greece – Report submitted in accordance with Council Decision – May 2011*. Dit verslag werd op 17 juni 2011 door Griekenland ingediend en is beschikbaar op http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/countries/greece_en.htm

Uitgaande van een overheidstekort van 36 306 miljoen euro eind 2009 moest Griekenland krachtens dit Raadsbesluit een reeks concrete maatregelen treffen om het overheidstekort tot onder de volgende maxima terug te dringen:

- 18 508 miljoen euro (8,0% van het bbp, op basis van de meest recente bbp-gegevens) in 2010,
- 17 065 miljoen euro (7,6% van het bbp, op basis van de meest recente prognoses) in 2011,
- 14 916 miljoen euro (6,5% van het bbp) in 2012,
- 11 399 miljoen euro (4,8% van het bbp) in 2013, en
- 6 385 miljoen euro (2,6% van het bbp) in 2014⁶.

Het Raadsbesluit verduidelijkt dat privatiseringsopbrengsten niet in aanmerking worden genomen in het kader van de inspanningen om binnen de maxima te blijven.

Ook mag de jaarlijkse stijging van de geconsolideerde bruto overheidsschuld krachtens het besluit van de Raad niet groter zijn dan:

- 34 058 miljoen euro in 2010,
- 17 365 miljoen euro in 2011,
- 15 016 miljoen euro in 2012,
- 11 599 miljoen euro in 2013, en
- 7 885 miljoen euro in 2014⁷.

Het besluit is gewijzigd op 7 september 2010 (Besluit 2010/486/EU)⁸, op 20 december 2010 (Besluit 2011/57/EU)⁹ en op 7 maart 2011 (Besluit 2011/257/EU)¹⁰. De bovenvermelde maxima voor het overheidstekort en de jaarlijkse verandering van het schuldniveau zijn ongewijzigd gebleven.

---

⁶ De vermelde percentages van het bbp hebben een indicatief karakter. De in het Raadsbesluit vermelde percentages van het bbp zijn berekend op basis van de in mei beschikbare cijfers voor het nominale bbp: achtereenvolgens 8,0, 7,6, 6,5, 4,9 en 2,6% van het bbp voor de jaren 2010 tot en met 2014.

⁷ Rekening houdend met het herziene schuld cijfer voor 2010, als herzien in april 2011, en de meest recente prognoses voor het nominale bbp levert dit de volgende maxima voor de schuldquote op: achtereenvolgens 143, 154, 158, 159 en 157 percent van het bbp voor de jaren 2010 tot en met 2014.

⁸ PB L 241 van 14.9.2010, blz. 12.

⁹ PB L 26 van 29.1.2011, blz. 15.

¹⁰ PB L 110 van 29.4.2011, blz. 26.

3. BEGROTINGSUITVOERING

3.1. Het jaar 2010

Het voor 2010 vastgestelde maximum voor het ESR-overheidstekort is niet gehaald. In het besluit van de Raad was voor dat jaar een maximaal tekort van 18 508 miljoen euro (ofwel 8,0% van het bbp) vastgesteld, maar het uiteindelijke tekort bedroeg 24 193 miljoen euro (ofwel 10,5 percent van het bbp). In de vorige driemaandelijke mededelingen was de overschrijding van de begrotingsdoelstelling al grotendeels voorzien. Deze was deels het gevolg van een herindeling van overheidsentiteiten (0,8% van het bbp). Het uiteindelijke, door Eurostat gevalideerde tekort¹¹ lag evenwel ook circa 1 percent van het bbp boven de Commissieramingen van februari 2011¹². Het verschil ten opzichte van de voorgaande raming was het gevolg van achterblijvende ontvangsten, een tegenvallend saldo in de sociale zekerheid en hogere betalingsachterstanden dan waarop in de voorgaande ramingen was gerekend.

De overheidsschuldquote is aan het eind van 2010 uitgekomen op 328 588 miljoen euro, ofwel 142,8 percent van het bbp. In vergelijking met 2009 is de schuld met 29 882 miljoen euro opgelopen, minder dan het maximum dat door de Raad was vastgesteld.

3.2. Eerste kwartaal van 2011

In het eerste kwartaal van 2011 is het kwartaalcriterium voor de primaire uitgaven van de centrale overheid, zoals vastgesteld in het MEFP en het MoU, gehaald. Deze bedroegen namelijk 13,5 miljard euro, terwijl het plafond op 15 miljard euro was vastgesteld. Daarbij zij opgemerkt dat de gegevens in tegenstelling tot de voorgaande kwartalen, waarin het maximum voor de primaire overheidsuitgaven was vastgesteld op kasbasis, nu ook rekening houden met de mutaties in het totaalbedrag aan achterstallige betalingen van de centrale overheid, dat op basis van de beschikbare informatie aan het eind van het eerste kwartaal van 2011 op meer dan 1,1 miljard euro staat (tegen 0,9 miljard euro eind 2010)¹³.

In dezelfde periode is het (gewijzigde) primaire overheidstekort uitgekomen op 806 miljoen euro, terwijl het maximum was vastgesteld op 2 miljard euro. Voor de eerste maal is in dit criterium ook rekening gehouden met betalingsachterstanden.

De tabellen 1 en 2 bevatten nadere informatie over de uitvoering van de begroting van januari tot en met maart 2011, alsmede een aantal gegevens over mei 2011.

---

¹¹ Zie Eurostat News Release nr. 60/2011 van 26 april 2011.

¹² "The Economic Adjustment Programme for Greece – Third Review", *European Economy–Occasional Paper 77* (februari 2011).

¹³ Op andere overheidsniveaus, zoals de decentrale overheden en de ziekenhuizen, bestaan er ook betalingsachterstanden. Deze zijn nog niet in aanmerking genomen in de kwartaalcriteria.

**Tabel 1: Begrotingsuitvoering
(januari-maart 2011)**

<i>Kasbasis (miljoen EUR)</i>	2010		2011	
	jan-mrt		Verandering in % in jan-mrt	Begro- te veran- dering in %
Totale ontvangsten	12 362	11 732	-5,1	8,5
Ontvangsten vóór restituties	13 141	11 931	-9,2	5,6
Terugbetaling van belastingen	1 057	825	-21,9	-23,7
Kapitaalinkomsten	275	609	121,5	27,7
NAVO-uitgaven	3	17		
Totale uitgaven	16 732	16 435	-1,8	6,6
Primaire uitgaven	12 373	12 086	-2,3	1,9
Schulden van ziekenhuizen uit het verleden	-	375		
Militaire betalingen en NAVO	-	50		
Beroep op garanties (entiteiten buiten overheidssector)	46	10	-78,3	0,0
Rente	2 797	3 237	15,7	20,4
Kapitaaluitgaven	1 516	677	-55,3	0,6
Begrotingssaldo centrale overheid	-4 370	-4 703	7,6	-3,9
Mutaties in achterstallige betalingen	-	263	-	-
Primaire uitgaven centrale overheid	13 935	13 461	-3,4	-
Saldo decentr. overheden (*)	-	191	-	-
Saldo sociale zekerheid (*)	-	605	-	-
Overige	-	-9	-	-
(Gewijzigd) overheidssaldo	-	-4 179	-	-
(Gewijzigd) primair overheidssaldo (**)	-	-806	-	-

Bronnen: General Accounting Office, ministerie van Financiën van Griekenland, en eigen berekeningen

(*) Op basis van bankstatistieken van de centrale bank van Griekenland

(**) Exclusief staatsbedrijven en de meeste niet op de begroting opgevoerde fondsen

**Tabel 2: Begrotingsuitvoering
(januari-mei 2011)**

<i>Kasbasis (miljoen EUR)</i>	2010		2011	
	jan-mei		Verandering in % jan-mei	Begro- te veran- dering in %
Totale ontvangsten	20 069	19 019	-5,2	8,5
Ontvangsten vóór restituties	21 508	20 574	-4,3	5,6
Terugbetaling van belastingen	1 751	2 234	27,6	-23,7
Kapitaalinkomsten	309	661	113,9	27,7
NAVO-uitgaven	3	18		
Totale uitgaven	29 169	29 293	0,4	6,6
Primaire uitgaven	20 418	21 292	4,3	1,9
Schulden van ziekenhuizen uit het verleden	-	375	-	
Militaire betalingen en NAVO	68	66	-	
Beroep op garanties (entiteiten buiten overheidssector)	56	15	-73,2	0,0
Rente	5 397	5 844	8,3	20,4
Kapitaaluitgaven	3 230	1 701	-47,3	0,6
Begrotingssaldo centrale overheid	- 9 100	-10 274	12,9	-3,9
Primaire uitgaven centrale overheid	23 772	23 449	-1,4	

Bronnen: General Accounting Office, ministerie van Financiën van Griekenland, en eigen berekeningen

4. VOORUITZICHTEN VOOR 2011 EN 2012-2014

Volgens de prognoses van de ambtenaren van de Commissie, het IMF en de ECB op basis van het vierde controlebezoek dat in het kader van het economische aanpassingsprogramma is afgelegd (in mei 2010), zal het tekort over 2011, indien er geen verdere maatregelen worden getroffen, meer dan 10 percent van het bbp bedragen. Het verschil met het tekortmaximum van 7½ percent van het bbp bedraagt dus bijna 3 percent van het bbp¹⁴. Voor 2012 tot en met 2014 waren er ook al omvangrijke overschrijdingen: 5 percent voor 2012, 7 percent voor 2013 en bijna 10 percent voor 2014.

Het gat was vooral te wijten aan achterblijvende ontvangsten, tegenvallende belastingontvangsten, vertragingen bij de uitvoering van budgettaire maatregelen in de begroting 2011 en het basiseffect van de slechter dan verwachte begrotingsontwikkeling in 2010. Ook zal een aantal maatregelen die met de Commissie waren overeengekomen en in de begroting 2011 waren opgenomen, niet worden uitgevoerd (bv. het gelijktrekken van de belastingen op stookolie en diesel voor vervoersdoeleinden). De recessie blijkt dieper te zijn en langer aan te houden dan tot dusver werd verwacht. De bedrijvigheid is in 2010 met 4½ percent teruggelopen, iets meer dan waarop bij de start van het programma en bij de daaropvolgende evaluaties werd gerekend. Voor 2011 wordt door de diensten van de

¹⁴ In de voorgaande evaluatie van het aanpassingsprogramma hadden de diensten van de Commissie al een gat van ten minste ¾ percent van het bbp signaleerd.

Commissie thans uitgegaan van een krimp van 3,8 percent van het reële bbp, tegen 2,5 percent in het oorspronkelijke programma.

Volgens de Griekse organieke begrotingswet dient de regering een budgettaire middellangetermijnstrategie voor 2012-2015 op te stellen. In het kader van deze strategie heeft de Griekse regering aanvullende begrotingsmaatregelen voor 2011-2015 aangekondigd om het tekort over die periode terug te dringen. Deze maatregelen kennen uitvoeringsrisico's die qua omvang uiteenlopen. In 2011 en 2012 is dit risico relatief beperkt omdat geen rekening is gehouden met ontvangsten die voortvloeien uit een betere inachtneming van de belastingplicht, en de consolidatie voor het grootste deel uit een verbreding van de belastinggrondslagen en uit een verhoging van de belastingtarieven komt (in 2011 3,1 miljard euro) en uit een vermindering van de loonkosten van de overheid en van de sociale uitgaven (bezuinigingen bedragen 3,4 miljard euro in 2011).

De aanvullende maatregelen om het uitgavenplafond voor 2011 na te leven, en de budgettaire middellangetermijnstrategie tot en met 2015 omvatten naar verwachting het volgende (zoals gebruikelijk heeft de Griekse regering toegezegd overleg te voeren met de Commissie, de ECB en het IMF mocht het nodig zijn om deze maatregelen te herzien):

- verlaging van de loonkosten met ten minste 770 miljoen euro in 2011, en nog eens 600 miljoen euro in 2012, 448 miljoen euro in 2013, 306 miljoen euro in 2014 en 71 miljoen euro in 2015 door de invoering van natuurlijk verloop dat verder gaat dan de regel van 1 indienstneming voor 5 uitdiensttredingen (1 voor 10 in 2011); verlenging van de werkweek voor werknemers in de publieke sector van 37,5 naar 40 uur en vermindering van de vergoedingen voor overwerk; vermindering van het aantal commissies en raden waarvoor een vergoeding wordt betaald; beperking van de regelingen voor andere aanvullende compensaties, toeslagen en bonussen; vermindering van het aantal contractanten (50 percent in 2011 en nog eens 10 percent vanaf 2012); tijdelijke bevrozing van de automatische periodieke loonsverhoging; de invoering van een nieuwe salaristabel; invoering van deeltijdwerk in de publieke sector en van onbetaald verlof; beperking in het aantal toelatingen tot de militaire en de politieacademie; overheveling van overtollig personeel naar een arbeidsreserve, die gemiddeld 60 percent van het basissalaris ontvangt, en verlaging van 50% van de vergoeding voor productiviteit;
- verlaging van de operationele uitgaven van de centrale overheid met ten minste 190 miljoen euro in 2011, nog eens 92 miljoen euro in 2012, 161 miljoen euro in 2013, 323 miljoen euro in 2014 en 370 miljoen euro in 2015, door de invoering van elektronische aanbestedingen van alle overheidsopdrachten; rationeler energieverbruik door overheidsdiensten; verlaging van de huurkosten door efficiënter gebruik te maken van overheidsgebouwen; verlaging van alle telecommunicatiekosten; afschaffing van de gratis distributie van kranten; verlaging van de operationele uitgaven in de gewone begroting over de gehele linie; invoering van benchmarks in de overheidsuitgaven nadat het MIS voor de overheidsuitgaven één jaar heeft gewerkt;
- verlaging van de kosten van niet op de begroting opgevoerde fondsen en overdrachten aan andere entiteiten met ten minste 540 miljoen euro in 2011, en nog eens 150 miljoen euro in 2012, 200 miljoen euro in 2013, 200 miljoen euro in 2014 en 150 miljoen euro in 2015, door een beoordeling van het mandaat, de levensvatbaarheid en de kosten van alle door de publieke sector gesubsidieerde

entiteiten alsook door fusie en sluiting van deze entiteiten; fusie/sluiting van en verlaging van subsidies aan onderwijsinstellingen (scholen en instellingen voor hoger onderwijs); verlaging van subsidies aan entiteiten buiten de overheidssector en een actieplan om entiteiten te sluiten, samen te voegen en af te slanken;

- besparingen op staatsbedrijven voor ten minste 414 miljoen euro in 2012 en nog eens 329 miljoen euro in 2013, 297 miljoen euro in 2014 en 274 miljoen euro in 2015 door een verhoging van de ontvangsten van de Griekse Spoorwegen (OSE), het busvervoer (OASA) en andere bedrijven, de tenuitvoerlegging van herstructureringsplannen en privatisering bij Hellenic Defence Systems, Hellenic Aeronautical Industry en Hellenic Horse Racing Corporation; verkoop van bedrijfsactiva die verband houden met niet-kernactiviteiten; verlaging van personeelskosten; verlaging van de operationele kosten en fusie en sluiting van bedrijven;
- verlaging van de operationele defensie-uitgaven met ten minste 133 miljoen euro in 2013 en nog eens 133 miljoen euro in 2014 en 134 miljoen euro in 2015, bovenop de verlaging van het bedrag dat gemoeid is met de aankoop van militaire uitrusting (leveringen) met 830 miljoen euro van 2010 tot en met 2015;
- verlaging van de uitgaven aan gezondheidszorg en geneesmiddelen met ten minste 310 miljoen euro in 2011, en nog eens 697 miljoen euro in 2012, 349 miljoen euro in 2013, 303 miljoen euro in 2014 en 463 miljoen euro in 2015, door de invoering van een nieuwe "gezondheidskaart" en een daarmee gepaard gaande verlaging van de ziekenhuiskosten; een herevaluatie van het mandaat en de kosten van de niet-ziekenhuisentiteiten waarop het ministerie van Volksgezondheid toezicht houdt; invoering van een centraal aanbestedingssysteem; verlaging van de gemiddelde kosten per behandeling via behandelcombinaties; beperking van de dienstverlening aan niet-verzekerden (poortwachtersfunctie); in rekening brengen van de kosten van dienstverlening aan buitenlanders; de operationalisering van een nationale organisatie voor eerstelijnsgezondheidszorg (EOPI); scanning door IKA van met de hand geschreven recepten; uitbreiding van de lijst van geneesmiddelen waarvoor geen recept nodig is; nieuwe prijzen van geneesmiddelen; vaststelling van verzekeringsprijzen per socialezekerheidssector en de onverkorte invoering van elektronische recepten;
- verlaging van de sociale uitkeringen met ten 1 188 miljoen euro in 2011, en nog eens 1 230 miljoen euro in 2012, 1 025 miljoen euro in 2013, 1 010 miljoen euro in 2014 en 700 miljoen euro in 2015 door een aanpassing van de aanvullende pensioenregelingen en daarna een bevroering tot en met 2015; bevroering van de basispensioenen; hervorming van het invaliditeitspensioen; telling van de gepensioneerden en kruiscontroles van persoonsgegevens bij de onverkorte invoering van het socialezekerheidsnummer, en invoering van een bovengrens voor de pensioenen; stroomlijning van de criteria voor gepensioneerden (EKAS); stroomlijning van de uitkeringen en de begunstigden van OEE-OEK en OAED; verlaging van de uitkeringen ineens bij pensionering; kruiscontroles van persoonsgegevens bij de invoering van bovengrenzen voor werkgevers die mogen toetreden tot OAED-regelingen; verlaging van het OGA-ouderdomspensioen en van de lagere pensioendrempels van andere socialezekerheidsfondsen en aanscherping van de criteria op basis van de vaste woonplaats; verlaging van de kosten van sociale uitkeringen door een kruiscontrole van de gegevens; gelijktrekken van de regels voor

verstrekkingen in verband met de gezondheid – deze worden voor alle socialezekerheidsfondsen hetzelfde; uniforme contracten met particuliere ziekenhuizen en medische centra; herziening van sociale uitkeringen in natura of in geld, die leidt tot de afschaffing van de minst effectieve; verhoging van de bijzondere pensioenbijdrage (Wet 3863/2010) voor gepensioneerden met een pensioen van meer dan 1 700 euro per maand; verhoging van de bijzondere sociale bijdrage die wordt afgedragen door gepensioneerden die jonger zijn dan zestig jaar en die per maand een pensioen van meer dan 1 700 euro ontvangen; invoering van een bijzondere gedifferentieerde bijdrage voor aanvullende pensioenen van meer dan 300 euro per maand en verlaging van de overdrachten naar NAT (pensioenregeling van zeevarenden) en de pensioenregeling van OTE en bijbehorende verlaging van de pensioenen;

- verlaging van andere uitgaven met ten minste 150 miljoen euro in 2011 en nog eens 250 miljoen euro in 2012, 175 miljoen euro in 2013, 170 miljoen euro in 2014 en 160 miljoen euro in 2015, door verlaging van de uitgaven van de decentrale overheden die gefinancierd worden met subsidies van de centrale overheid;
- verlaging van de uitgaven uit de begroting voor publieke investeringen (binnenlands gefinancierde publieke investeringen, investeringsbijdragen) en van administratieve kosten die verband houden met het nationaal strategisch referentiekader met 950 miljoen euro in 2011, waarvan 350 miljoen euro structureel, en nog eens 154 miljoen euro (administratieve kosten) in 2012;
- verhoging van de belastingen met ten minste 2 017 miljoen euro in 2011, en nog eens 3 678 miljoen euro in 2012, 156 miljoen euro in 2013 en 685 miljoen euro in 2014, door verhoging van de btw voor restaurants en bars van 13 naar 23 percent vanaf september 2011; verhoging van de belasting op onroerend goed; verlaging van de belastingvrijstelling voor de inkomstenbelasting tot 8 000 euro en vaststelling van een progressieve solidariteitsbijdrage; verhoging van de voorheffingen en de heffingen bij zelfstandigen; verlaging van belastingvrijstellingen/-uitgaven; wijzigingen in de belastingregeling voor tabaksproducten, met een versnelde afdracht van de accijnzen, en in de belastingstructuur; accijnzen op frisdranken; accijnzen op aardgas en vloeibaar gas; afschaffing van het belastingvoordeel voor stookolie (voor bedrijven vanaf oktober 2011 en progressief voor gezinnen vanaf oktober 2011 tot oktober 2013); verhoging van de voertuigenbelasting; een crisisbijdrage voor voertuigen, motorfietsen en zwembaden; verhoging van de boetes op illegale bouwwerken en regularisatie van illegale bouwwerken; heffing van belasting op particuliere boten en jachten; bijzondere heffing op onroerend goed met een hoge waarde en speciale heffing op rookruimtes;
- betere inachtneming van de belastingplicht, hetgeen in 2013 ten minste 878 miljoen euro, en in 2014 en 2015 nog eens 975 miljoen euro en 1 147 miljoen euro moet opleveren;
- verhoging van de sociale bijdragen met ten minste 629 miljoen euro in 2011 en nog eens 259 miljoen euro in 2012, 714 miljoen euro in 2013, 1 139 miljoen euro in 2014 en 504 miljoen euro in 2015, door de onverkorte invoering van een enkel formulier voor de betaling van lonen en de afdracht van verzekeringsbijdragen; verhoging van de bijdragen voor begunstigden van OGA en ETAA; oprichting van een solidariteitsfonds voor OAEE-begunstigden; aanpassing van de

werkloosheidsbijdrage voor werknemers in de particuliere sector; invoering van een werkloosheidsbijdrage voor zelfstandigen; een bijdrage voor werklozen, betaald door de werknemers in de publieke sector, inclusief de staatsbedrijven, decentrale overheden en andere publieke entiteiten;

- verhoging van de ontvangsten van de decentrale overheden met ten minste 105 miljoen euro in 2012 en nog eens 170 miljoen euro in 2013, 130 miljoen euro in 2014 en 145 miljoen euro in 2015, door verhoging van de ontvangsten uit tol, vergoedingen, rechten en andere inkomstenstromen na de samenvoeging van lokale instanties; betere inachtneming van de lokalebelastingplicht na de invoering van een verplichte belastingcertificaat.

5. STRUCTURELE HERVORMINGEN: STAND VAN ZAKEN

Bij de structurele begrotingshervormingen wordt vooruitgang geboekt, maar in sommige gevallen verloopt deze trager dan gepland. De hervormingen van het fiscale overheidsapparaat winnen aan kracht: inmiddels lopen er diverse acties. De actie die de regering tot dusver heeft ondernomen, betreft voornamelijk wetgeving om de efficiëntie van de belastingdiensten en fiscale controles te verbeteren door een effectief projectbeheermechanisme op te zetten en een strategie in te voeren om belastingontduiking tegen te gaan, de belastingdiscipline te herstellen en de inachtneming van de regels te verbeteren. De desbetreffende wet, die door het parlement in maart 2011 is aangenomen, maakt deel uit van de bredere driejarige strategie om belastingontduiking tegen te gaan.

Met de oprichting van een parlementair begrotingsbureau en de benoeming van het hoofd en het personeel van dit bureau en met de reorganisatie van het General Accounting Office vorderen de hervormingen van de begrotingsinstellingen gestaag. Tevens is vooruitgang geboekt bij de tijdige verstrekking van begrotingsgegevens, al zijn de kwaliteit en de reikwijdte ervan voor verdere verbetering vatbaar. Ook het beheer van de uitgavenzijde van de begroting moet beter, met name wat de registers van vastleggingskredieten in elk ministerie en in de niet-centraleoverheidsentiteiten betreft. Hoewel een begin is gemaakt met de publicatie van gegevens over betalingsachterstanden, moeten de reikwijdte en de dekking van de datareeksen nog verbeteren.

Bij de hervormingen in de gezondheidszorg zijn vorderingen gemaakt: een eerste pakket van hervormingen is medio februari 2011 goedgekeurd en de implementatie ervan loopt inmiddels. Het gaat onder meer om de operationalisering van de gegevensbank ESY.NET, die ervoor zorgt dat gegevens beschikbaar zijn over de ontvangsten/uitgaven voor de meeste ziekenhuizen. Een aantal structurele begrotingsmaatregelen heeft echter vertraging opgelopen, zoals de vereenvoudiging van de beloningsregeling voor ambtenaren en het volledig operationeel maken van de ene betalingsinstantie. Hoewel er sprake is van enige vertraging, worden inmiddels ook goede vorderingen gemaakt bij de functionele evaluaties van de centrale overheidsdiensten en de sociale programma's.

6. PRIVATISERING

Er zijn belangrijke stappen gezet om het privatiseringsprogramma te intensiveren en te versnellen. De Griekse overheid heeft van de landen in Europa een van de grootste

vermogensportefeuilles. Deze portefeuille bestaat onder meer uit beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde ondernemingen, concessies en onroerend goed, namelijk gebouwen en commercieel interessante grond. De meeste activa hebben niet gezorgd voor ontvangsten van betekenis en de verlieslijdende staatsbedrijven kosten de belastingbetaler juist geld. De privatisering van deze activa zal dus niet of nauwelijks ten koste gaan van de toekomstige ontvangsten van de overheid en kan wél leiden tot een vermindering van de kosten. Tegelijk bevordert de privatisering de bedrijvigheid en buitenlandse directe investeringen. De regering heeft de belangrijkste te privatiseren activa in kaart gebracht (er zijn nog verdere werkzaamheden nodig om te bepalen welke onroerende goederen voor privatisering in aanmerking komen) en er is een voorlopig tijdschema voor de privatisering overeengekomen. Om de procedure te versnellen en ervoor te zorgen dat het gehele proces onomkeerbaar is, wordt thans een passende governance opgezet: binnenkort komt er een privatiseringsfonds met een onafhankelijk en professioneel bestuur. De Commissie en de Eurogroep hebben het recht om elk één waarnemer in het bestuur te benoemen.

Er zal moeten worden vastgehouden aan de consolidatie van de begroting en aan de privatiseringsplannen om de overheidsschuldquote weer houdbaar te maken. Griekenland zal moeten volharden in een streng begrotingsbeleid en de vermindering van de schuldquote vele jaren in beslag zal nemen, maar de ombuiging van de schuldquote zal het vertrouwen van de markt in de Griekse economie ten goede komen.

7. CONCLUSIE

Het maximale overheidstekort (op ESR95-basis) voor 2010, zoals vastgesteld in het besluit van de Raad, is niet gehaald. Wel is de tekortquote in 2010 in vergelijking met 2009 met bijna 5 punten teruggelopen. De schuldquote van de overheid is gestegen van 127,1 percent van het bbp eind 2009 naar 142,8 percent in 2010.

Voor 2011 is verdere actie nodig om binnen de tekortlimiet te blijven. Daarom heeft de regering een reeks duurzame maatregelen uitgewerkt om het tekort in de komende jaren terug te dringen. In het kader van de budgettaire middellangetermijnstrategie zijn permanente budgettaire consolidatiemaatregelen ter grootte van zo'n 10% van het bbp gespecificeerd die ervoor moeten zorgen dat de tekortdoelstellingen tot en met 2014 worden gehaald en dat de schuldquote een duurzame neerwaartse tendens gaat vertonen. Verwacht wordt dat een ambitieuzer privatiseringsplan de schuldquote in vijf jaar tijd met bijna 20 procentpunt van het bbp zal doen afnemen.

Ondanks de ontsparing van de begroting in 2010 onderneemt Griekenland thans de nodige actie om het vereiste beleid te voeren en op schema te blijven, met de bedoeling uiterlijk in 2014 aan het buitensporige tekort een einde te maken, zoals het Raadsbesluit voorschrijft.

BIJLAGE I: KRACHTENS HET BESLUIT VAN DE RAAD UITERLIJK EIND MAART 2011 TE NEMEN MAATREGELLEN

Maatregelen (zoals voorgeschreven in artikel 2, lid 4, van het besluit van de Raad)	Stand van zaken
"Griekenland neemt de volgende maatregelen vóór eind maart 2011:	
a) (ingetrokken)	--
b) bekendmaking van uitgebreide langetermijnprognoses van pensioenuitgaven tot 2060 zoals vastgelegd bij de wetgevingshervorming van juli 2010. De prognoses omvatten de aanvullende stelsels en zijn gebaseerd op een uitvoerige reeks gegevens die door de nationale instantie voor actuariële zaken worden verzameld en opgesteld. De prognoses worden door het EU-Comité voor de economische politiek getoetst en gevalideerd;	<p>Ten dele in acht genomen.</p> <p>De langetermijnprognoses van de nationale instantie voor actuariële zaken hebben betrekking op de vier grote pensioenfondsen, die in 2009 goed waren voor uitgaven ter grootte van 9,4% van het bbp, ofwel 2/3 van de totale pensioenuitgaven in dat jaar. Deze fondsen vertegenwoordigen 93 percent van de actieve verzekerde bevolking en 93 percent van het totale aantal gepensioneerden in Griekenland. De beschikbare prognoses omvatten niet alle aanvullende fondsen, de welzijnsfondsen, het fonds voor zeevarenden en een beperkt aantal fondsen van publieke corporaties.</p>
c) de regering vereffent de achterstallige betalingen die in 2010 zijn geaccumuleerd en brengt die van de vorige jaren terug;	<p>Niet in acht genomen.</p> <p>In het eerste kwartaal van 2011 is het bedrag aan nog aan leveranciers te verrichten betalingen waarvan de betalingstermijn is verstreken, opgelopen. Uit gegevens van het Griekse ministerie van Financiën blijkt dat de achterstallige betalingen bij de centrale overheid eind maart 2011 1,1 miljard euro bedroegen, ten minste 263 miljoen euro meer dan eind december. Op andere overheidsniveaus, zoals de decentrale overheden en de ziekenhuizen, bestaan er ook betalingsachterstanden. Deze zijn nog niet in aanmerking genomen in de kwartaalcriteria. Voor de overheid als geheel bedroegen de achterstallige betalingen eind maart 2011 6 miljard euro.</p>
d) een strategisch middellangetermijnplan voor de begroting met permanente budgettaire consolidatiemaatregelen ter grootte van ten minste 8% van het bbp (waarvan er een aantal al in mei 2010 zijn aangegeven), alsook een reserve voor onvoorziene uitgaven om te garanderen dat de tekortdoelstellingen tot en met 2014 worden gehaald en dat de schuldquote een duurzame neerwaartse tendens gaat vertonen. Het strategisch plan wordt vóór eind maart voor publieke raadpleging gepubliceerd. Het strategisch middellangetermijnplan omvat onder meer: prudente macro-economische voorspellingen; basisprognoses voor de ontvangsten en uitgaven van de centrale overheid en van andere overheidsentiteiten; een beschrijving van permanente budgettaire maatregelen en van de timing en omvang ervan; jaarlijkse uitgavenplafonds voor elk ministerie en begrotingsdoelstellingen voor andere overheidsentiteiten tot en met 2014; in overeenstemming met de tekort- en schuld-doelstellingen zijnde prognoses voor de overheidsbegroting na uitvoering van de maatregelen; schuldprognoses voor de langere	<p>Nog niet in acht genomen.</p> <p>De budgettaire middellangetermijnstrategie wordt naar verwachting eind juni 2011 goedgekeurd.</p>

<p>termijn op basis van prudente macro-economische voorspellingen, stabiele primaire overschotten vanaf 2014 en privatiseringsplannen. Het strategisch middellangetermijnplan wordt afgestemd op de aan de gang zijnde hervormingen van de gezondheidszorg en de pensioenen en op specifieke sectorale plannen. De sectorale plannen (de ontwerpplannen moeten uiterlijk eind maart beschikbaar zijn) behelzen met name: hervormingen van het belastingbeleid; staatsbedrijven; niet op de begroting opgevoerde fondsen (juridische entiteiten van de overheidssector en geormerkte rekeningen); loonkosten van de overheid; het overheidsapparaat; sociale uitgaven; overheidsinvesteringen en militaire uitgaven. Elk sectoraal plan wordt door interministeriële taskforces aangestuurd;</p>	
<p>e) een plan tot bestrijding van belastingontwijking met kwantitatieve prestatie-indicatoren om belastingincomingsdiensten op hun verantwoordelijkheid aan te spreken; wetgeving tot stroomlijning van de procedures voor de beslechting van administratieve belastinggeschillen en van de gerechtelijke beroepsprocedures, alsook de nodige wetten en procedures om ernstige beroepsfouten, corruptie en slecht presteren van belastingambtenaren beter te kunnen aanpakken, onder meer door vervolging in gevallen van plichtsverzuim; publicatie van maandelijkse verslagen van de vijf taskforces ter bestrijding van belastingontwijking, waarin onder meer een reeks voortgangsindicatoren is opgenomen;</p>	<p>Ten dele in acht genomen. De uiteindelijke wetstekst zoals aangenomen door het parlement, is nogal ingrijpend gewijzigd in vergelijking met het ontwerp zoals eerder besproken met de diensten van de Commissie. Enkele onderdelen van het oorspronkelijke ontwerp, zoals de indirecte-auditmethoden, zijn buiten de wet gehouden.</p>
<p>f) een gedetailleerd actieplan met tijdschema voor de volledige uitwerking en invoering van de vereenvoudigde beloningsregeling; opstelling van een personeelsplan voor de middellange termijn voor de periode tot en met 2013 dat in overeenstemming is met de regel van 1 indienstneming voor 5 uitdiensttredingen, waarin ook plannen worden gespecificeerd voor de reallocatie van gekwalificeerd personeel ten behoeve van prioritaire terreinen; bekendmaking van maandelijkse gegevens over het personeelsverloop (indiensttredingen, uitdiensttredingen, overplaatsingen tussen entiteiten) van de diverse overheidsafdelingen;</p>	<p>Ten dele in acht genomen. Er bestaat een verslag over de werkgelegenheids- en de beloningssituatie in de publieke sector. Dit verslag bevat echter geen beleidsopties of een tijdschema voor de stroomlijning van de salaristabellen.</p>
<p>g) doorvoering van de grondige hervorming van het gezondheidszorgstelsel waarmee in 2010 een aanvang is gemaakt, met de bedoeling de overheidsuitgaven voor gezondheidszorg op of onder de 6% van het bbp te handhaven; maatregelen die besparingen op de uitgaven voor geneesmiddelen ter waarde van ten minste 2 miljard EUR opleveren ten opzichte van het niveau van 2010, waarvan ten minste 1 miljard EUR in 2011 wordt gerealiseerd; verbetering van de boekhoudings- en factureringssystemen van ziekenhuizen door: voltooiing van de invoering in alle ziekenhuizen van dubbele boekhoudsystemen op transactiebasis; gebruikmaking van het uniforme codeersysteem en van een gemeenschappelijk register voor medische benodigdheden; berekening van de voorraden en stromen van medische benodigdheden in alle ziekenhuizen met behulp van het uniforme codeerstelsel voor medische benodigdheden; inning van eigen bijdragen van patiënten in alle voorzieningen van de nationale gezondheidsdienst; en de tijdige facturering van behandelingskosten (niet later dan twee maanden) aan Griekse socialeverzekeringssystemen, andere lidstaten en particuliere zorgverzekeraars; en ervoor</p>	<p>Ten dele in acht genomen. De regering heeft bij Wet 3918/2011 structurele wijzigingen in de gezondheidszorg doorgevoerd, en andere regelgeving vastgesteld waarmee een reeks wijzigingen worden doorgevoerd in de uitvoering van het stelsel en in de wijze waarop een aantal diensten wordt ingekocht en geleverd (zoals een aanbestedingssysteem). Bij deze wet worden ook de ziekteverzekeringfuncties van de vier grootste fondsen (IKA-ETAM, OGA, OPAD en OAEE) samengevoegd en wordt een nationale organisatie voor gezondheidsdiensten (EOPYY) opgericht die diensten op het gebied van de gezondheidszorg inkoop voor de verzekerden van deze fondsen. In februari 2011 hadden zo'n twintig ziekenhuizen nog geen deugdelijk/modern ICT-systeem. Voor de andere had het ministerie van Volksgezondheid een webplatform, ESY.net, opgezet. In dit systeem wordt informatie (over de financiën, administratie en werkzaamheden) uit alle</p>

<p>zorgen dat ten minste 50% van de hoeveelheid geneesmiddelen die eind 2011 door openbare ziekenhuizen is gebruikt, uit generieke geneesmiddelen en geneesmiddelen waarop geen octrooi rust, bestaat door alle openbare ziekenhuizen ertoe te verplichten farmaceutische producten per werkzame stof aan te kopen;</p>	<p>ziekenhuizen opgenomen. Deze informatie wordt elke maand verzameld en doorgezonden naar de ministeries van Financiën en van Volksgezondheid. Inmiddels zijn 132 ziekenhuizen overgegaan op het dubbeleboekhoudstelsel op transactiebasis voor de maandelijks uitgaven en ontvangsten. 119 ziekenhuizen hebben een balans voor 2009 opgesteld en 121 voor 2010. Een aantal heeft dat echter nog niet gedaan.</p> <p>In februari hebben EKEVYL en EPI een door de overheidsziekenhuizen te gebruiken gemeenschappelijk codeerstelsel voor medische benodigdheden opgezet, samen met een webplatform voor de monitoring van de verzoeken van de ziekenhuizen.</p> <p>Thans wordt gewerkt aan een modernisering van de ICT-systemen die moet leiden tot een volledig geïntegreerd en geautomatiseerd systeem.</p> <p>In december 2010 is de ziekenhuizen bij circulaire verzocht met een kwartaalverslag (oktober-december 2010) te komen over de kosten van geneesmiddelen, waaronder de hoeveelheid en de kosten van de generieke geneesmiddelen. In een andere circulaire is bepaald dat het percentage generieke geneesmiddelen in overheidsziekenhuizen in 2011 moet stijgen naar 50%. Op dit moment ligt dit nog op 12,4 procent van het totaal.</p>
<p>h) met het oogmerk om verspilling en wanbeleid in staatsbedrijven tegen te gaan en ten minste 800 miljoen EUR fiscaal te besparen, vaststelling van een besluit dat: primaire beloningen in de publieke sector op bedrijfsniveau met ten minste 10% verlaagt; secundaire beloningen beperkt tot 10% van de primaire beloningen; een maximum van 4 000 EUR per maand voor bruto inkomsten vaststelt (12 betalingen per jaar); de tarieven voor stadsvervoer met minstens 30% verhoogt; acties opstelt die de werkingskosten in de publieke sector met 15 tot 25% verlagen; en vaststelling van een besluit voor de herstructurering van de OASA;</p>	<p>In acht genomen. Wet 3920/2011 betreffende de herstructurering van OASA is op 22 februari 2011 aangenomen.</p>
<p>i) een nieuw regelgevingskader om de sluiting van concessieovereenkomsten voor regionale luchthavens te faciliteren;</p>	<p>In acht genomen. Wet 3913/2011 is aangenomen op 16 februari 2011.</p>
<p>j) instelling van een onafhankelijke taskforce voor onderwijsbeleid om tot een efficiënter openbaar onderwijs (lager, middelbaar en hoger onderwijs) en een efficiënter gebruik van de middelen te komen;</p>	<p>In acht genomen.</p>
<p>k) vaststelling van een wet waarbij overeenkomstig het actieplan een centrale autoriteit voor overheidsopdrachten wordt ingesteld; en ontwikkeling van een IT-platform voor elektronische aanbestedingen en vaststelling van onder meer de volgende tussentijdse ijkpunten in overeenstemming met het actieplan: test van een proefversie, beschikbaarheid van alle functies voor alle opdrachten en geleidelijke invoering van de verplichting om van het elektronisch aanbestedingssysteem gebruik te maken voor het plaatsen van opdrachten voor leveringen, diensten en werken;</p>	<p>Werkzaamheden gaande.</p> <p>De ontwerpwet tot instelling van een centrale autoriteit voor overheidsopdrachten is in overeenstemming met het actieplan dat Griekenland en de Commissie in september 2010 zijn overgekomen. Het contract voor het opzetten van een elektronisch aanbestedingsplatform, is niet getekend.</p>

l) een wet waarin de kwalificaties en verantwoordelijkheden worden gespecificeerd van de rekenplichtigen die in alle vakministeries en belangrijkste overheidsentiteiten moeten worden aangesteld en verantwoordelijk zullen zijn voor de uitoefening van een deugdelijke financiële controle; benoeming van rekenplichtigen; en versnelling van het proces tot instelling van registers van vastleggingskredieten en registers van beleidskredieten in de hele overheidssector (met uitzondering van de kleinste entiteiten).

Ten dele in acht genomen.

De rekenplichtigen zijn benoemd, maar zijn nog niet volledig operationeel. De registers van vastleggingskredieten zijn nog niet in alle overheidsentiteiten operationeel.